

نشانه شناسی و معاینه فیزیکی

بر اساس مصوبه دروس شورای عالی برنامه ریزی
واحد درسی دانشجو برای کارشناسی پرستاری (بررسی وضعیت سلامت)،
فصلهای پزشکی و مامایی
قابل استفاده برای دانشجویان دروس اساسی اتاق عمل، هوشبری و سایر گروههای
درم پزشکی

حسین شهدادی

عزیز شهرکی واحد

سرشناسه	:	شهزادی، حسین، ۱۳۵۶-
عنوان و نام پدیدآور	:	نشانه شناسی و معاینه فیزیکی
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات حیدری، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۲۲۶ص. مصور (رنگی)، مجل (رنگی)، نمودار
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۶۹۷۱-۶۷-۴
وضعیت فهرست نویسی	:	فهرای مختصر
یادداشت	:	این مدرک در آدرس http://opac.nli.ir قابل دسترسی است.
مخزنه انزوده	:	شهرکی واحد، عزیز، ۱۳۴۴ -
نشره کتابشناسی ملی	:	۳۶۵۶۸۳۶

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب

۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف

(نشر)، منتشر یا پخش کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

نشر حیدری

- ☒ عنوان: نشانه شناسی و معاینه فیزیکی
- ☒ ناشر: انتشارات حیدری
- ☒ مؤلف: حسین شهزادی - عزیز شهزادی - اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زابل
- ☒ صفحه آرای: پروین عینی
- ☒ نوبت و سال چاپ: اول ۱۳۹۳
- ☒ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- ☒ چاپ و صحافی: طرح و نقش
- ☒ بهاد: ۱۶۹۰۰ تومان
- ☒ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۷۱-۶۷-۴

۶۶۴۹۹۲۱۴

- ① فروشگاه ۳: قلهک، خیابان زرگنده، دانشگاه آزاد اسلامی، کتابفروشی دانش - تلفن: ۲۲۶۲۲۶۰۵
- ② فروشگاه ۴: اراک، خیابان دینار مسایی، فروشگاه نشر حیدری - تلفن: ۰۸۶۲-۲۲۳۴۸۸۳
- ③ کتابفروشی‌های معتبر سراسر کشور

- نشانی دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری غربی، روبروی اداره پست، پلاک ۱۲۴، طبقه اول، واحد ۲
- تلفن: ۶۶۹۷۶۴۹۹ ۶۶۹۷۶۶۷۸
- ① فروشگاه ۱: خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه، پاساژ فروزنده، طبقه همکف، پلاک ۳۲۳ - تلفن: ۶۶۴۷۸۹۴۷
- ② فروشگاه ۲: خیابان انقلاب، پهن ۱۲ فروردین و فجر وازی، روبروی نشر جیعون، فروشگاه کتب پزشکی، تلفن:

بنام آنکه جان را فکرت آموخت

چراغ دل بنور جان برافروخت

خداوند بزرگ و شاکریم که به ما توانایی داد که بتوانیم کتاب حاضر را تدوین و آماده سازیم. کتاب حاضر بر اساس سرفصل واحد درسی بررسی وضعیت سلامت مقطع کارشناسی پرستاری و نشانه شناسی و معاینه فیزیکی فوریت‌های پزشکی و کارشناسی مامایی تهیه شده است. هدف از تهیه این کتاب کمک به این گروه از دانشجویان می‌باشد و همچنین کلیه کسانی که در حیطه مراقبت از بیماران در بیمارستان، پیش بیمارستانی مشغول به فعالیت می‌باشند، امید است این اثر مفید واقع شود و بتواند در مسیر پژوهشی در بالندگی اهداف علمی و پژوهشی دانش پرستاران، فوریت‌های پزشکی، کارشناسی مامایی و سایر گروه‌ها در کشور ایفا کند. درود به کلیه پرسنل زحمت‌کش بیمارستانی و پیش بیمارستانی که تمام قدرت و دانش در راه مراقبت و نجات مددجویان گام برمی‌دارند.

از کلیه همکارانی که در تدوین این کتاب راهنمای اینجانبان بوده‌اند به خصوص جناب آقای دکتر دادخدا اله‌صوفی و جناب آقای دکتر محمود هاشم زاهدی تشکر را داریم. در پایان خاطر نشان می‌شود که با وجود تمام تلاشی که در راستای تکمیل کتاب بعمل آمد، بی‌شک این اثر خالی از اشکال نیست به همین دلیل از همکاران، همکاران و دانشجویان گرامی، صادقانه می‌خواهیم آنچه به نظر مبارکشان می‌رسد از اینجانبان دریغ نمایند تا اگر خداوند مقدر فرمود که این کتاب در زمان مناسب مورد تجدید نظر قرار گیرد، از راهنمایی دل‌خواهانشان استفاده نماییم.

حسین شهدادی - عزیز شهرکی واحد

فهرست مطالب

فصل ۱: برقراری ارتباط موثر با بیماران.....	۱
تجوه برقراری ارتباط موثر با بیماران.....	۲
فوائد مهارت‌های ارتباطی برای بیمار.....	۳
فوائد مهارت‌های ارتباطی برای پرستار و پزشک.....	۳
نکات مهم در مهارت‌های ارتباطی پرسنل اورژانس	
پیش‌درستان.....	۳
فصل ۲: بررسی ارزیابی و گرفتن شرح حال.....	۵
شناسایی یافته‌های بیمار و شرح حال.....	۶
بررسی.....	۶
منابع داده‌ها.....	۶
روش‌های جمع‌آوری اطلاعات.....	۶
انواع سوالات مورد استفاده در طی مصاحبه.....	۷
نکات مهم در مصاحبه.....	۷
شرح حال جامع سلامت در بزرگسالان.....	۸
مرور سیستم‌ها.....	۱۱
موارد مورد بررسی و ارزیابی در اورژانس پیش	
بیمارستانی.....	۱۱
طریقه گرفتن شرح حال.....	۱۲
فصل ۳: تکنیک‌های بررسی وضعیت سلامت.....	۱۵
معاینه فیزیکی.....	۱۶
تکنیک‌های معاینه.....	۱۶
نکات مورد توجه به هنگام لمس.....	۱۸
نکات مورد توجه به هنگام معاینه فیزیکی.....	۲۱
اندازه‌گیری علایم حیاتی.....	۲۲
ثبت معاینه فیزیکی، بررسی عصبی.....	۲۶
انواع وضعیت‌های بدنی جهت معاینه بیمار.....	۲۶
فصل ۴: معاینه دستگاه اسکلتی عضلانی.....	۲۹
اصطلاحات مربوط به حرکات مفاصل.....	۳۰
روش‌های معاینه سیستم حرکتی.....	۳۳
علائم بیماری‌های عضلانی اسکلتی.....	۳۴
معاینه سیستم حرکتی.....	۳۶
مشاهده بافت‌های اطراف.....	۳۸
تکنیک‌های ارزیابی اختصاصی برای سیستم	
عضلاتی-اسکلتی.....	۳۸
تکنیک ارزیابی: اندازه‌گیری اندام‌ها.....	۳۸
آزمایش آلیس یا آزمایش Galezi.....	۳۸
آزمایش ترندلبرگ.....	۳۹
علامت کشویی.....	۳۹
آزمایش بالونمان.....	۳۹
آزمون فالن.....	۳۹
آزمون تینل.....	۴۰
آزمایش لازرک.....	۴۰
ارزیابی مصدوم دچار صدمات عضلانی اسکلتی.....	۴۰
فصل ۵: معاینه فیزیکی پوست، مو و ناخن.....	۴۱
خلاصه‌ای از آناتومی و فیزیولوژی پوست.....	۴۱
معاینه پوست، مو، ناخن.....	۴۲
ضایعات پوستی.....	۴۷
ضایعات ثانویه.....	۵۰
مو.....	۵۳
ناخن.....	۵۳
فصل ۶: معاینه سر و گردن.....	۵۹
معاینه سر و گردن.....	۶۰
ارزیابی بیمار ترومایی در اثر صدمات جمجمه.....	۶۵
معاینه چشم.....	۶۷
علایم بیماری‌های چشم.....	۶۷
پلک‌ها.....	۶۹
ملتحمة بولبار (قدام صلبیه sclera).....	۶۹
غدد اشکی.....	۷۰

۱۱۱	معاینه قفسه صدری و ریه‌ها
۱۲۱	صداهاى طبیعى ریه
۱۲۲	صداهاى غیرطبیعى ریه
۱۲۳	علائم و نشانه‌ها و معاینات در تروماهاى قفسه سینه
۱۲۵	فصل ۸: معاینه قلب و عروق
۱۲۶	علائم مهم بیماری‌های قلب
۱۲۹	معاینه قلب
۱۳۴	سوفل‌های قلبی
۱۳۴	ارزیابی بیمار در تروماهاى قلبی
۱۳۴	کوفتگی قلب
۱۳۵	معاینه عروق
۱۳۶	سیستم وریدی
۱۴۱	دستگاه لنفاوى و غدد لنفى
۱۴۳	فصل ۹: معاینه شکم
۱۴۴	معاینه شکم
۱۴۵	علائم بیماری‌های شکم
۱۴۹	معاینه بالینی شکم
۱۵۳	تشخیص شکم
۱۵۴	لمس شکم
۱۵۵	لمس شکم
۱۵۶	لمس کلیه
۱۵۷	سمع
۱۵۷	مانورهای تشخیصی
۱۵۸	آزمونهای تشخیصی
۱۵۹	ارزیابی یک کله سیستم احتمال
۱۶۰	ارزیابی مصلوم در آسیب‌های شکم
۱۶۳	فصل ۱۰: معاینه سیستم عصبی
۱۶۴	علائم بیماری‌های عصبی
۱۶۷	معاینه سیستم عصبی
۱۶۸	بررسی وضعیت عقلانی

۷۱	بررسی قریه و علسى
۷۲	بررسی مردمک‌ها
۷۴	بررسی عنبیه
۷۴	بررسی میدانهای بینائی
۷۵	بررسی عضلات خارج چشمی
۷۶	آزمون رفلکس قریه (آزمون هیرشبرگ) برای تشخیص استرابیسم (لوجی)
۷۶	تست بینائی
۷۸	معاینه وسیله افتالموسکوپ
۸۰	معاینه گوش
۸۰	علائم بیماری‌های گوش
۸۲	بررسی لاله‌های گوش
۸۲	معاینه با اتوسکوپ
۸۴	بررسی حنجره و گلو
۸۶	معاینه بینی و سینوسها
۸۶	معاینه بینی
۸۸	سینوسها
۸۸	بررسی سینوسها
۸۸	حنجره‌ی دهان
۹۰	معاینه دهان و حلق
۹۱	مشاهده دندان‌ها و لثه‌ها
۹۳	بررسی زبان
۹۴	بررسی مجاری بزاقی
۹۴	بررسی کام‌ها و زبان کوچک
۹۶	بررسی حلق و لوزه‌ها
۹۷	معاینه گرمهای لنفاوى
۱۰۰	معاینه تارشنه و تیروئید
۱۰۴	معاینه خنجره
۱۰۴	تروماهاى صورت
۱۰۵	راهنمای معاینه فیزیکی در صدمات چشمی
۱۰۵	آسیب و شکستگی بینی
۱۰۷	فصل ۷: معاینه قفسه صدری و ریه‌ها
۱۰۸	علائم و نشانه‌های مهم بیماری‌های تنفسی

افازی	۱۶۹
افازی گلوبال	۱۶۹
افازی حرکتی بروکا (بیانی)	۱۷۰
افازی حسی ورنیکه (دریافتی)	۱۷۰
افازی آنومیک	۱۷۰
آغاز هدایتی	۱۷۰

سطوح شناخته عملکرد شناختی	۱۷۱
معدیات ضایع به مجموعه ای	۱۷۳
پررسی سیستم حرکتی	۱۸۲
پررسی سیستم حسی	۱۸۳
پررسی اعمال حرکتی	۱۸۶
آزمایشات حرکتی - تفکیک بین توانمهای قوفانی	۱۸۷
تکنیک ارزیابی حرکات سریع	۱۸۸
رفلکسها	۱۸۹

فصل ۱۱: معاینات پستان، سیستم تناسلی

پستانها	۱۹۰
علامت‌های بیماری پستان	۱۹۱
معاینه پستان مردان	۱۹۸
سیستم تناسلی زنان	۱۹۹
علائم بیماری های ادراری - تناسلی	۱۹۹
معاینه سیستم تناسلی زنان	۲۰۲
معاینه یا اسپکولوم	۲۰۵
لمس رکتوواژینال	۲۰۶
سیستم تناسلی مردان	۲۰۷
بررسی بیمار بر اساس علائم	۲۰۷
معاینه سیستم تناسلی مردان	۲۱۰
لمس فتق فمورال	۲۱۳
نحوه لمس فتق مستقیم و غیر مستقیم	۲۱۲
مشاهده مقعد و یافته‌های اطراف آن از نظر رنگ، سلامت	
و ضایعات پوستی	۲۱۳
لمس مقعد و رکتوم	۲۱۳
لمس غده پروستات	۲۱۴

فصل ۱۲: معاینه فیزیکی مادر باردار	۲۱۵
تعریف اصطلاحات	۲۱۶
علائم بارداری	۲۱۶
شرح حال زن باردار	۲۱۸
معاینه لگنی	۲۲۰
منابع	۲۲۴